

YENİ ŐEHİRCİLİK BİLDİRGESİ

Yeni Őehircilik Kongresi kent merkezlerine yatırımın azalması, kontrolsüz kentsel yayılma, etnik k3ken ve gelir d3zeyi 3zerinden artan ayrımcılık, 3evre kirliliği, tarım alanları ve vahŐi doğanın yok edilmesi ve topluma ait yapılı mirasın erozyona uğraması gibi s3re3leri birbiriyle iliŐkili ve toplumsal birlikteliğin 3n3nde birer engel olarak g3rmektedir.

Metropolitan alanlardaki mevcut kent merkezlerinin iyileŐtirilmesi; kent 3eperlerine yayılan banliy3elerin, farklılıkları barındıran mahalle ve semtler gibi ger3ek yaşam alanları olarak yeniden d3zenlenmesi; doğal alanların ve yapılı 3evrenin korunması ve s3rd3r3lebilirliğinin sağlanması gerektiğine inanıyoruz.

Kamu politikalarının ve kalkınma pratiklerinin aŐađıdaki ilkeler 3er3evesinde yeniden yapılandırılmasını savunuyoruz: mahalleler kullanım ve n3fus bakımından 3eŐitlilik barındırmalıdır; yaşam alanları arabalar kadar yaya ve toplu taŐımaya uygun olarak tasarlanmalıdır; kentler ve kasabalar fiziksel olarak tanımlı ve herkes3e erişilebilir kamusal mekanlar ve sosyal altyapılarla donatılmalıdır; kentsel mekan, yerel tarih, iklim, ekoloji ve yapı pratiklerine saygılı bir mimarlık ve peyzaj tasarımı anlayıŐıyla Őekillendirilmelidir.

Fiziksel 33z3mlerin tek baŐına sosyal ve ekonomik problemlerin 3stesinden gelmeye3eğinin farkındayız; ancak ekonomik canlılık, sosyal istikrar ve 3evre sağlığının, bunlarla uyumlu ve bunları destekleyici fiziksel 3evreler olmadan s3rd3r3lemeye3eğini de biliyoruz.

Kamu, 3zel sekt3r liderleri, 3eŐitli sosyal gruplardan aktivistler ve farklı disiplinlerden profesyonellerin biraraya geldiği, toplumun geniş bir kesimini temsil ediyoruz. Toplum tabanlı katılımcı planlama ve tasarım y3ntemleri aracılığıyla, yapı sanatı ve toplumun inşası arasındaki iliŐkiyi yeniden kurmaya kararlıyız.

Kendimizi, evlerimizi, binalarımızı, sokaklarımızı, parklarımızı, mahallelerimizi, semtlerimizi, kasabalarımızı, kentlerimizi, b3lgelerimizi ve doğamızı geri kazanmaya adadık.

Kamu politikalarına, gelişme pratiklerine, kentlerin planlanması ve tasarımına rehberlik etmek 3zere aŐađıdaki ilkeleri 3ne s3r3yoruz.

B3lge: Metropol alan, Őehir ve kasaba

- 1) Metropolitan b3lgeler sınırları topografya, nehir 3izgileri, sahiller, tarım arazileri, b3lgesel parklar ve su havzalarıyla belirlenmiŐ tanımlı alanlardır. Metropol, kentler, kasabalar ve k3yler gibi her birinin tanımlı merkez ve sınırları olan 3oklu merkezlerden oluŐmaktadır.

- 2) Metropoliten bölge günümüz dünyasının temel ekonomik birimlerinden biridir. Hükümetlerin işbirlikleri, kamu politikaları, fiziksel planlama ve ekonomi stratejileri oluşturulurken bu yeni gerçekliğe ayak uydurulmalıdır.
- 3) Metropolün kırsal ardbölgesi ve doğal alanlarıyla hassas ve vazgeçilmez bir ilişkisi vardır. Bu ilişki çevresel, ekonomik ve kültürelidir. Nasıl ki bir bahçe ev için son derece önemliyse, tarım alanları ve doğal alanlar da bir metropol için öyle önemlidir.
- 4) Gelişme eğilimleri, metropol sınırlarını yok etmemeli ya da belirsizleştirmemelidir. Mevcut kentsel alanda dolgu şeklinde yapılaşma, marjinal ya da terk edilmiş mekânları yeniden kazanmayı sağlarken, doğal kaynakların, ekonomik yatırımların ve sosyal dokunun korunmasına da yardım eder. Metropoliten bölgelerde, çeperde genişlemek yerine kent içinde bu türden dolgu gelişimleri teşvik etmek üzere stratejiler geliştirilmelidir.
- 5) Uygun olan hallerde, kent sınırlarındaki yeni gelişme alanları mevcut kent dokusuna entegre edilmeli ve mahalleler ve semtler olarak düzenlenmelidir. Kente bitişik olmayan yeni gelişmeler ise iş/konut dengesi gözetilerek planlanmalı, sınırları belirgin merkezler şeklinde organize edilmeli, yatakhane kentlere dönüşmemelidir.
- 6) Kentlerin gelişmesi ve yeniden üretiminde tarihi ve kültürel dokularla sınırlara saygı gösterilmeli, bu değerler planlama ve tasarım unsurları olarak gözetilmelidir.
- 7) Kentler, geniş yelpazede kamusal ve özel kullanımları biraraya getirerek bölgesel ekonomiyi tüm gelir gruplarından insanların faydalanacağı şekilde desteklemelidir. Düşük maliyetli konutların bölgedeki iş olanaklarıyla uyuşacak şekilde dengeli dağılımı sağlanarak, kentte yoksulluk adaları oluşmasının önüne geçilmelidir.
- 8) Bölgenin fiziksel organizasyonu ulaşım alternatifleri çerçevesinde desteklenmelidir. Toplu taşıma, yaya ve bisiklet sistemleri ile bölge genelinde erişilebilirlik ve hareketlilik artırılırken, otomobil bağımlılığının da önüne geçilmelidir.
- 9) Kaynaklar ve gelirler bölge içinde belediyeler ve diğer idari merkezler arasında işbirliği içinde paylaşılmalı, vergi gelirleri adına girilen yıkıcı rekabetin önüne geçilmelidir. Böylelikle, ulaşım, rekreasyon, kamu hizmetleri, konut ve sosyal donatıların bölge genelinde akılcı koordinasyonu sağlanmış olur.

Mahalle, semt ve koridor

- 10) Mahalle, semt ve koridorlar bir metropoliste gelişim ve yeniden üretimin temel unsurlarıdır. Bu unsurlar, kentte tanımlı mekanlar oluşturarak, kentlilerin yaşadıkları yerin bakımı, gelişimi ve sürdürülebilirliği için sorumluluk üstlenmesini teşvik eder.
- 11) Mahalleler kompakt, yaya dostu olmalı ve karışık kullanımlar içermelidir. Semtler genelde tek bir belirgin kullanım türüne işaret ederken, mümkün olduğu durumlarda mahalle tasarım ilkelerini benimsemelidir. Koridorlar,

- bölge içinde mahalle ve semtleri birbirine bağlar; bu koridorlar, bulvarlar, demiryolu hatları, akarsular ve parklardan oluşan sistemler şeklinde olabilir.
- 12) Gündelik hayatın birçok aktivitesi yürüme mesafesinde olmalı, kentte otomobil kullanmayan özellikle yaşlılar ve gençler gibi gruplara hareket özgürlüğü sağlanmalıdır. Birbirine bağlı sokak ağları yürümeyi teşvik edecek şekilde tasarlanmalı, otomobil kullanım süresi ve mesafelerini azaltmalı ve enerji tasarrufu sağlamalıdır.
 - 13) Mahallelerde farklı konut türleri ve geniş fiyat aralığının arz edilmesi, farklı yaş, etnik köken, ve gelir düzeyindeki insanların gündelik etkileşimini sağlayarak huzurlu bir toplumun temeli olan kişiler arası ve toplumsal bağları güçlendirir.
 - 14) Ulaşım koridorları, düzgün planlanıp koordine edildiğinde, metropoliten yapının organize edilmesi ve kent merkezlerinin canlandırılmasına yardım eder. Bunun tersine, ekspres koridorlar mevcut merkezlere yapılacak yatırımın yer değiştirmesine neden olmamalıdır.
 - 15) Makul yapı yoğunlukları ve alan kullanımları ulaşım duraklarına yürüme mesafesinde olmalı, böylece toplu taşıma sisteminin otomobile karşı geçerli bir alternatif olması sağlanmalıdır.
 - 16) Kentsel, kurumsal, ticari aktivite odakları, mahalle ve semtler içerisinde herkesçe erişilebilir konumda olmalı; yaşam alanlarından uzak tek kullanım işlevi olan kompleksler içerisine izole edilmemelidir. Okullar, çocukların yürüyerek ya da bisikletle erişebilecekleri şekilde yaşam alanlarının içinde konumlandırılmalıdır.
 - 17) Mahalle, semt ve koridorların ekonomik sürdürülebilirliği ve düzenli gelişimi, değişime kılavuzluk edecek grafik kentsel tasarım kodları sayesinde geliştirilebilir.
 - 18) Spor alanları, cep parklar, doğal yeşil alanlar, mahalle parkları gibi farklı yeşil alanlar ve kullanımlar mahallelerde yaygınlaştırılmalıdır. Açık yeşil alanlar ve koruma alanları farklı mahalle sınırlarını tanımlamak ve bu mahalle ve semtleri birbirine bağlamak için kullanılmalıdır.

Yapı adası, sokak ve bina

- 19) Kentsel alandaki mimarlık ve peyzaj tasarımının en temel görevi, sokakları ve kamusal mekanı, kentlilerin ortak kullanım alanları olarak tarif etmektir.
- 20) Tekil mimari projeler, buldukları çevreye kesintisiz uyum sağlamalıdır. Yapının bulunduğu bağlamla kuracağı ilişki mimari üsluptan önce gelmelidir.
- 21) Kentsel alanların yeniden canlandırılması emniyet ve güvenliğe bağlıdır. Sokakların ve yapıların tasarımı erişilebilirlik ve geçirgenlikten ödün vermeden, güvenli bir çevre oluşumunu desteklemelidir.
- 22) Günümüz metropolünde kentsel gelişim, otomobillere yeterli alanı yaratmalıdır; ancak otomobillerin kentte kullanımına dair düzenlemeler yayaların varlığı ve kamusal alanın inşası gözetilerek yapılmalıdır.

- 23) Sokaklar ve meydanlar güvenli ve rahat olmalı, yayaların ilgisini çekmelidir. Bu şekilde gereğine uygun düzenlenmiş kamusal alanlar, yürümeyi teşvik eder ve mahallelilerin birbirlerini tanımalarını ve yaşam alanlarını korumalarını sağlar.
- 24) Mimarlık ve peyzaj tasarımı, yerel iklim, topoğrafya, tarih ve yapı yapma pratikler üzerinden gelişmelidir.
- 25) Kentsel yapılar ve kamusal toplanma alanları, toplumsal kimlik ve demokrasi kültürünü pekiştirmek adına kentin önemli ve erişilebilir mevkilerinde bulunmalıdır. Kentteki fonksiyonları ve rolleri gereği bu mekanlar, kentsel dokuyu oluşturan diğer yapılar ve yerlerden farklı olarak, belirgin ve ayırt edici biçimde tasarlanmalıdır.
- 26) Kentteki bütün yapılar, kullanıcının mekandaki konumunu, günün vaktini ve havanın durumunu duyumsayabileceği şekilde tasarlanmalıdır. Isıtma ve soğutma için mekanik sistemler yerine doğal yöntemlerin kullanılması, kaynakların verimli kullanımını sağlayacaktır.
- 27) Tarihi yapıların, semtlerin ve peyzajın korunması ve yenilenmesi, kentsel toplumun sürekliliği ve evrimini ortaya koyar ve görünür kılar.